

Sygn. akt IV CNP 27/18

POSTANOWIENIE

Dnia 4 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka

w sprawie ze skargi pozwanej
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku
Sądu Okręgowego w B.
z dnia 29 kwietnia 2016 r., sygn. akt II Ca (...),
w sprawie z powództwa H. Ł.
przeciwko H. R.
o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 4 stycznia 2019 r.,

odrzuca skargę

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w B. wyrokiem z dnia 29 kwietnia 2016 r. oddalił apelację pozwanych H. R. i K. R. od wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 23 listopada 2015 r., którym Sąd ten uznał za bezskuteczną w stosunku do powoda H. Ł. umowę sprzedaży bliżej w pozwie opisanego lokalu mieszkalnego między S. B. i A. B. a pozwanymi, w związku z przysługującą powodowi wierzytelnością w kwocie 32.000 zł.

Pozwana w dniu 27 kwietnia 2018 r. wniosła skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu odwoławczego, wskazując jako przepisy, z którymi orzeczenie to jest niezgodne art. 527 § 1 w zw. z art. 6 k.c., art. 391 § 1 w zw. z art. 230 k.p.c., art. 382 k.p.c. i art. 6 k.c. w zw. z art. 391 § 1

k.p.c., tj. wszystkie przepisy wypełniające powołane w skardze podstawy. Zdaniem skarżącej, wydanie orzeczenia wyrządziło szkodę przez ograniczenie jej uprawnień właścicielskich względem nabytej nieruchomości, a ponadto spowodowało krzywdę.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Skarga pozwanej jest dotknięta nieusuwalnymi brakami w zakresie istotnych elementów konstrukcyjnych określonych w art. 424⁵ § 1 k.p.c. Każdy taki brak stanowi samodzielną i wystarczającą podstawę odrzucenia skargi (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2007 r., V CNP 8/07, niepubl.). Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jako środek procesowy o szczególnym charakterze musi spełniać wszystkie konstrukcyjne wymagania, a uchybienia w zakresie koniecznych jej elementów nie podlegają usunięciu na zasadach przewidzianych dla wymagań formalnych skargi jako pisma procesowego, wymienionych w art. 424⁵ § 2 k.p.c.

Skarga pozwanej nie czyni zadość wymaganiu przewidzianemu w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., którego spełnienie polega na zawarciu w skardze wyodrębnionej juretycznie argumentacji dowodzącej w sposób wyczerpujący i niebudzący wątpliwości, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych niż wniesiona skarga środków prawnych nie było i nie jest możliwe (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2006 r., III CNP 23/05, OSNC 2006 r., nr 7-8, poz. 140). Strona skarżąca powinna zatem wykazać, że wyczerpała wszystkie możliwości, aby doprowadzić do uchylenia lub zmiany orzeczenia.

Ustawodawca z dniem 3 kwietnia 2018 r. wprowadził do systemu prawnego nowy nadzwyczajny środek zaskarżenia w postaci skargi nadzwyczajnej, którą uregulował w art. 89 i nast. ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2018 r. poz. 5 ze zm.). Podstawy zaskarżenia orzeczenia tym szczególnym środkiem procesowym są po części zbieżne z podstawami skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, ponieważ skargę nadzwyczajną można wnieść od orzeczenia naruszającego zasady lub wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji lub w rażący sposób naruszającego prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Podstawy nowej skargi częściowo wykraczają poza ustawowe podstawy skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, w skardze nadzwyczajnej można bowiem skutecznie zarzucić oczywistą sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, na czym nie można oprzeć skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. W razie uwzględnienia skargi nadzwyczajnej może dojść do eliminacji z obrotu prawnego zaskarżonego orzeczenia, natomiast uwzględnienie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia do takich skutków nie prowadzi. Zważywszy, że zgodnie z art. 424¹ § 1 k.p.c. skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie jest dopuszczalna w sytuacji, w której strona mogła lub może doprowadzić do jego wzruszenia w drodze innych środków prawnych, wykorzystanie możliwości wniesienia skargi nadzwyczajnej powinno wyprzedzać ewentualne wniesienie skargi przewidzianej w tym przepisie. W konsekwencji, wnosząc skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia i wypełniając wymaganie przewidziane w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., strona powinna także wykazać, że wystąpiła z wnioskiem do właściwego organu o wniesienie skargi nadzwyczajnej oraz że jej wniosek nie został uwzględniony (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 30 sierpnia 2018 r., III CNP 9/18, OSNC 2018, nr 12, poz. 121, z dnia 12 października 2018 r. IV CNP 38/18, niepubl. i z dnia 6 listopada 2018 r., II CNP 17/18, niepubl.). Pozwana do możliwości skorzystania ze skargi nadzwyczajnej w ogóle się nie odniosła, koncentrując się na analizie innych środków zaskarżenia.

Skarga dotknięta jest także inną wadą konstrukcyjną, gdyż pozwana nie uprawdopodobniła, że na skutek wydania zaskarżonego wyroku poniosła szkodę, o której mowa w art. 424¹ § 1 k.p.c.(art.124⁵ § 1 pkt. 4 kpc). Strona może skutecznie powołać się tylko na taką szkodę, która na skutek wydania zaskarżonego orzeczenia wystąpiła już w jej majątku, nie zaś na szkodę, która może ewentualnie powstać w przyszłości (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2006 r., II CNP 13/05, OSNC 2006, nr 6, poz. 110 i z dnia 8 lutego 2012 r., IV CNP 118/11, niepubl.).

Szkodę majątkową, określoną na kwotę 32 000 zł, odpowiadającą wskazanej wartości przedmiotu zaskarżenia, pozwana wiąże z możliwością wszczęcia egzekucji i ewentualną utratą w jej wyniku własności określonej nieruchomości, a zatem ze szkodą przyszłą lub nawet hipotetyczną. Wprawdzie skarżąca jako poniesioną szkodę wskazała także koszty procesu, które częściowo zostały już od niej wyegzekwowane, jednak koszty te zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego nie stanowią szkody w rozumieniu art. 424¹ § 1 k.p.c. (por. postanowienia z dnia 28 listopada 2006 r., III CNP 46/06, niepubl., z dnia 26 czerwca 2008 r., I CNP 47/08, niepubl. i z dnia 9 marca 2017 r., I CNP 42/16, niepubl.). Pozwana w skardze powołała się również na krzywdę wynikającą z wydania zaskarżonego orzeczenia, ale w ramach ogólnych wywodów nie skonkretyzowała tej szkody, nie wskazała kwoty, w której szkoda ta miałaby się ostatecznie wyrażać, ani nie wykazała w drodze stosownej argumentacji, że pomiędzy ewentualną krzywdą a wydanym wyrokiem zachodzi związek przyczynowy. Konieczność takiego określenia i uwiarygodnienia szkody dotyczy zarówno szkody majątkowej, jak i niemajątkowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2007 r., IV CNP 192/07, niepubl., z dnia 19 marca 2008 r., III CNP 10/08, OSNC-ZD 2009, nr A, poz. 3, z dnia 28 października 2011 r., III CNP 22/11, niepubl. i z dnia 29 września 2017 r., III CNP 8/17, niepubl.).

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji, na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c.

jw